

Victor D. O. Santos

ΑΥΤΟ

που
μας

κάνει

εικονογράφηση
Anna Forlati

ανθρώπους

 unesco

Επόμενος Σταθμός

ΑΥΤΟ
που μας
κάνει
ανθρώπους

Αυτό που μας κάνει ανθρώπους

© Για την Ελληνική γλώσσα: Επόμενος Σταθμός & UNESCO, 2024

© Κείμενο: Victor Dias de Oliveira Santos, 2023

© Εικονογράφηση: Anna Forlati, 2023

Σχεδιασμός: Daniel Cabral, 2023

Το βιβλίο είναι μία συμπαραγωγή των εκδόσεων
Επόμενος Σταθμός, Τ.Θ. 2-71, 57019 Περαία, Θεσσαλονίκη
και του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη
και τον Πολιτισμό (UNESCO), 7, place de Fontenoy, 75007 Paris, France
και της UNESCO, Γραφείο Βενετίας, Palazzo Zorzi, Castello 4930, 30122 Venice, Italy.

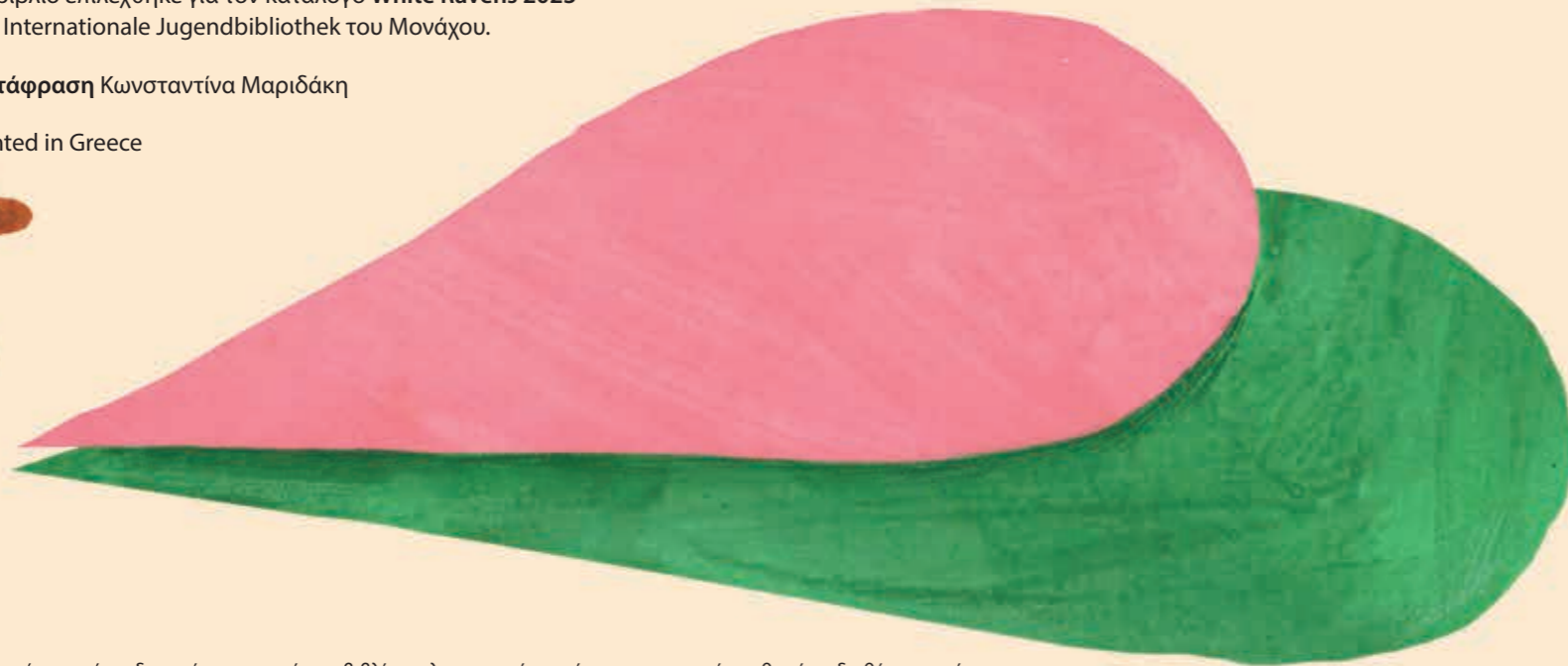
isbn 978-960-8259-47-8

Όλα τα δικαιώματα ανήκουν στους ιδιοκτήτες
του copyright και απαγορεύεται η αναπαραγωγή του έργου
ή μέρος αυτού με οποιοδήποτε μέσο χωρίς γραπτή άδειά τους.

Το βιβλίο επιλέχθηκε για τον κατάλογο **White Ravens 2023**
της Internationale Jugendbibliothek του Μονάχου.

Μετάφραση Κωνσταντίνα Μαριδάκη

Printed in Greece

Ένα χρόνο μετά τη δημοσίευση αυτού του βιβλίου, ηλεκτρονικά αρχεία του περιεχομένου θα είναι διαθέσιμα υπό τους όρους της αδειοδότησης CC-BY-NC-ND 3.0 IGO, σύμφωνα με την οποία η χρήση και η επαναδιανομή του Έργου επιτρέπονται με την προϋπόθεση ότι σε κάθε σελίδα υπάρχει ένα υπερκείμενο σήμα που λέει "Όχι για εμπορική χρήση", η αρχική πηγή αναφέρεται ρητά και κάθε αποδέκτης μπορεί να χρησιμοποιεί το Έργο μόνο υπό τους όρους της άδειας CC-BY-NC-ND 3.0 IGO. Η εμπορική επαναδιανομή και οι παράγωγες εργασίες δεν επιτρέπονται σύμφωνα με αυτή την άδεια χωρίς προηγούμενη έγκριση από την UNESCO και τον συν-εκδότη Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 IGO CC-BY-NC-ND 3.0 IGO (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/>). Χρησιμοποιώντας το περιεχόμενο αυτής της δημοσίευσης, οι χρήστες αποδέχονται τους όρους χρήσης του Αποθετηρίου Ανοικτής Πρόσβασης της UNESCO (<https://www.unesco.org/en/open-access/cc-nc-nd>).

Οι προσδιορισμοί που χρησιμοποιούνται και η παρουσίαση του υλικού σε αυτή τη δημοσίευση δεν υποδηλώνουν σε καμία περίπτωση την έκφραση κάποιας άποψης από πλευράς της UNESCO σχετικά με τη νομική κατάσταση κάθε χώρας, εδάφους, πόλης ή περιοχής ή των αρχών της, ούτε σχετικά με τον καθορισμό των συνόρων ή των ορίων της.

Οι ιδέες και οι απόψεις που εκφράζονται σε αυτή τη δημοσίευση ανήκουν στους συγγραφείς και δεν είναι απαραίτητα αυτές της UNESCO ούτε δεσμεύουν τον οργανισμό.

Victor D. O. Santos

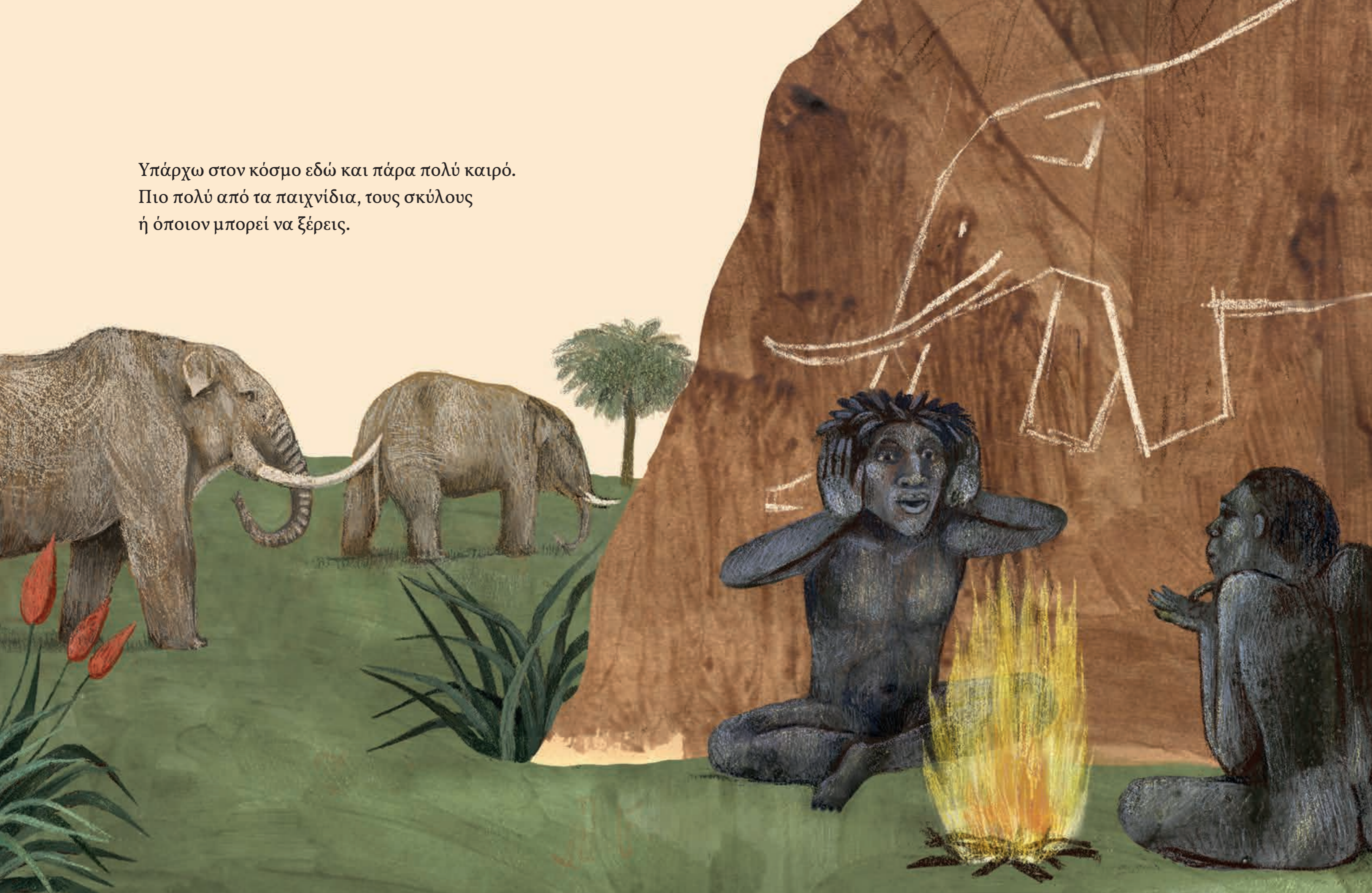
ΑΥΤΟ που μας κάνει ανθρώπους

εικονογράφηση
Anna Forlati

Επόμενος Σταθμός

Υπάρχω στον κόσμο εδώ και πάρα πολύ καιρό.
Πιο πολύ από τα παιχνίδια, τους σκύλους
ή όποιον μπορεί να ξέρεις.

Οι ρίζες μου κρατάνε αιώνες.
Μερικές ακόμα περισσότερο.

Είμαι παντού. Σε κάθε χώρα, κάθε πόλη,
κάθε σχολείο και κάθε σπίτι.

Σίγουρα με είδες σήμερα.
Με άκουσες ή με ένιωσες.

Όταν ήσουν μωρό, δε με γνώριζες καλά ακόμη.

Με τον καιρό, έχεις αρχίσει να με γνωρίζεις όλο και καλύτερα.

Όταν μεγαλώσεις πολύ όμως, ίσως αρχίσεις να με ξεχνάς.

Κάποιοι έχουν προσπαθήσει να με αποφύγουν,
αλλά δεν μπορούν να με βγάλουν από το μυαλό τους.

Μπορώ να γίνω απαλή σαν γατάκι
ή σκληρή σαν τον χειμώνα στην Αλάσκα.

Μπορώ να σου δείξω αγάπη, αλλά και να σε πληγώσω.

Στην αρχή ήμουν μόνο μία.

Κάποιες σύντομα θα εξαφανιστούν.
Μέχρι να μεγαλώσεις, ίσως πάρα πολλές να έχουν χαθεί.

Όταν όμως εξαφανίζεται μία από εμάς,
τότε ένας πολιτισμός μπορεί επίσης να εξαφανιστεί.
Ένας μοναδικός τρόπος να βλέπουμε
και να καταλαβαίνουμε τον κόσμο.

Χαμένος. Για πάντα.

Κάποιοι άνθρωποι γνωρίζουν μόνο μία μορφή μου.
Άλλοι, δύο. Άλλοι, περισσότερες.

Όσο περισσότερες είμαστε, τόσο πιο πολύχρωμος
και πλούσιος γίνεται ο κόσμος.

Ένας κόσμος με περισσότερες πόρτες που μπορείς να ανοίξεις και
περισσότερους ανθρώπους για να σε βοηθήσουν να τις ανοίξεις.

Είμαι η σημαντικότερη εφεύρεση απ' όλες.
Χωρίς εμένα, σχεδόν καμία άλλη δε θα υπήρχε,
ούτε και τα παιδικά βιβλία που αγαπάς τόσο πολύ.

Μπορώ να σε φέρω κοντά
με το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον.

Είμαι αυτό που σε κάνει άνθρωπο.

Català

عربي

Српски језик

Magyar

Português

മലയാളം / Maa

አማርኛ

עברית

アイヌ・イタク

ESPAÑOL

Ἑλληνικά

한국어

فارسی

A'uwẽ

ΕΙΜΑΙ Η ΓΛΩΣΣΑ.

DEUTSCH

ITALIANO

Esperanto

Gaeilge

ภาษาไทย

Українська

te Reo Māori

中文

Diné Bizaad

हिंदी

EUSKARA

Ελληνικά

Η ΙΔΕΑ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Από τις περίπου 7.164 ενεργές γλώσσες του κόσμου (Ethnologue, 2024), τουλάχιστον οι μισές εκτιμάται ότι θα έχουν εξαφανιστεί μέχρι το 2100. Όταν όμως μια γλώσσα πεθαίνει, μπορεί να πεθάνει μαζί της κι ένας πολιτισμός.* Με κάθε γλώσσα που χάνεται, χάνει και η ίδια η ανθρωπότητα κάτι πολύτιμο. Κάτι από την καρδιά της ανθρωπιάς μας. Οι πολιτιστικές, γεωγραφικές, βοτανικές και φιλοσοφικές γνώσεις που υπάρχουν κωδικοποιημένες σε μια γλώσσα και είναι τόσο πολύτιμες για τους ομιλητές της κινδυνεύουν να χαθούν για πάντα. Με σκοπό να αναδείξει την αξία των γλωσσών, η UNESCO ανακήρυξε την περίοδο 2022-2032 ως τη Δεκαετία των Αυτόχθονων Γλωσσών. Οι αυτόχθονες γλώσσες είναι από τις πιο ευάλωτες, εφόσον για πολλές απομένουν ήδη ελάχιστοι ομιλητές. Οι γλώσσες μπορούν να είναι προφορικές, νοηματικές και γραπτές. Η δυνατότητα να τεκμηριωθεί γραπτά μια γλώσσα είναι από τους καλύτερους τρόπους να διατηρήσουμε το παρελθόν και να διασφαλίσουμε το μέλλον της. Απ' όλες τις γλώσσες του κόσμου, μόνο ένα 57% αυτών φαίνεται να έχει αποτυπωθεί γραπτώς. Δυστυχώς, το 85% των συστημάτων γραφής του κόσμου, πολλά εκ των οποίων συναντήσατε σε αυτό το βιβλίο, βρίσκονται στα όρια της εξαφάνισης (Endangered Alphabets Project, 2024). Κάθε γλώσσα είναι σημαντική. Κάθε σύστημα γραφής είναι σημαντικό. Κάθε πολιτισμός είναι σημαντικός. Όσο περισσότερες γλώσσες, συστήματα γραφής και πολιτισμοί υπάρχουν στον κόσμο μας, τόσο πιο πλούσιοι γινόμαστε όλοι οι άνθρωποι. Αυτό το βιβλίο είναι η μικρή μας συμβολή στο εντυπωσιακό μωσαϊκό των γλωσσών, συστημάτων γραφής και πολιτισμών του κόσμου μας, αλλά και ο δικός μας τρόπος να τιμήσουμε τους αξιοθαύμαστους λαούς που τα δημιούργησαν.

**Μέρος των εσόδων που θα λάβει ο συγγραφέας από τις πωλήσεις αυτού του βιβλίου θα διατεθεί σε οργανώσεις που εργάζονται για τη διατήρηση και την αναζωογόνηση των γλωσσών σε όλο τον κόσμο.*

Ο **Victor D.O. Santos**, Ph.D., είναι επαγγελματίας γλωσσολόγος και συγγραφέας εικονογραφημένων βιβλίων με καταγωγή από τη Βραζιλία. Ζει με την Ουκρανή σύζυγό του στην Άιοβα (ΗΠΑ), όπου μεγαλώνουν δύο πολυπολιτισμικά και πολύγλωσσα παιδιά. Ο Victor έχει ζήσει σε 6 χώρες και έχει μελετήσει 10 γλώσσες. www.authorvictorsantos.com, [Instagram @linguacious_llc](https://www.instagram.com/linguacious_llc)

Η **Anna Forlati** είναι Ιταλίδα εικονογράφος που διδάσκει στη σχολή εικονογράφησης *Ars in Fabula* στη Macerata (Ιταλία). Πάντα την γοήτευαν οι γλώσσες, ενώ μάλιστα μελετούσε αρχαία ελληνικά και λατινικά από το λύκειο ως το πανεπιστήμιο. Αυτή την περίοδο μαθαίνει αραβικά. www.annaforlati.com

ΕΝΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ UNESCO

Γνωρίζατε ότι η λέξη για τη μητέρα στη γλώσσα Saptariya Tharu είναι "मैया", που προφέρεται μάλιστα; Ότι "lind" σημαίνει πουλί στη γλώσσα Livo ή ότι στα te reo Maori το ρήμα παίζω είναι "ki te takaro"; Γνωρίζοντας μια γλώσσα, γνωρίζουμε καλύτερα τους ανθρώπους που τη μιλάνε, όπως και τον τρόπο ζωής τους. Προκειμένου να αναδείξει την αξία των γλωσσών, η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ ανακήρυξε την περίοδο 2022-2032 ως τη Διεθνή Δεκαετία των Αυτόχθονων Γλωσσών. Αυτή η δεκαετία αφιερώνεται στη διατήρηση, την αναζωογόνηση και την προώθηση των αυτόχθονων γλωσσών, πολλές από τις οποίες απειλούνται με εξαφάνιση. Όλοι μας πρέπει να συμβάλλουμε στη διασφάλισή τους, ώστε οι γλώσσες αυτές να περιλαμβάνονται στο μέλλον μας.

Υπάρχω στον κόσμο
εδώ και πάρα πολύ καιρό.
Πιο πολύ από τα παιχνίδια,
τους σκύλους ή όποιον μπορεί να ξέρεις.
Είμαι παντού.

Τι είμαι;

*«Το βιβλίο αυτό κάνει ό,τι κάνει κάθε εξαιρετικό βιβλίο.
Μας φέρνει κοντά, γιορτάζοντας τις διαφορές και τις ομοιότητές μας,
ενώ παράλληλα μαγνητίζει τον αναγνώστη με μια υπέροχη εικονογράφηση
κι ένα κείμενο γεμάτο προκλήσεις και ανταμοιβές».*

Sydney Smith, εικονογράφος του *Μιλώ σαν το ποτάμι*.
Βραβείο Hans Christian Andersen 2024.

unesco

Οργανισμός των
Ηνωμένων Εθνών για την
Εκπαίδευση, την Επιστήμη
και τον Πολιτισμό

isbn 978-960-8259-47-8

www.epomenostathmos.gr

9 789608 259478